

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre 6 K. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér fizetendő. Állandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény. Kisebb hirdetésekre külön árszabás. Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal... » 28.— Nyolcad oldal » 10.— A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	---	---

A Kath. Tanítók fegyelmi szabályzata.

Régen, nagyon régen várta bizalommal a magyar kath. tanítóság a latin szertartású róm. kath. elemi népiskoláknál alkalmazott igazgatótanítók, tanítók, tanítónők, gazdasági szaktanítók, szaktanítónők és kántortanítók kántorok *fegyelmi szabályzatának* megjelenését. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács és annak albizottsága* komoly és beható munkával készítette elő ezt a javaslatot, amelyet immár a nagyméltóságú püspöki kar 1908. évi április hó 23-án tartott tanácskozmányában véglegesen megállapított és az 1907. évi XXVII. t.-c. 23. §-nak megfelelően 1909. március hó 22-én 37.177. szám alatt a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszterium tudomásul vett.

A szabályzat VI. fejezetből áll. Az I. fejezet a tanítók felelősségéről és fegyelmi vétségeiről; a II. fejezet a fegyelmi eljárás megindításáról és megszüntetéséről, a III. fejezet az állástól és fizetéstől való felfüggesztésről; a IV. fejezet a fegyelmi vizsgálatról; az V. fejezet a fegyelmi bíráskodásról; a VI. fejezet a főlebbezésről és a fegyelmi eljárás újra fölveteléről szól.

A szabályzat általában arra a szempontra helyezkedik, hogy a kath. tanító mint köztisztviselő életfogytiglan elfoglalt állásban — minden körülmények között — lelkes és odaadó hivatásslázzal fáradozzék annak jóleső tudatában, hogy jog és igazság örködik fölötte. Igen, ezt tudnia és éreznie kell a tanítónak, hogy nyugodt lélekkel, az igazság és lelkiismeretesség erényeinek gyakorlásával tölthesse be magasztos hivatását úgy az iskolában, mint az iskola falain kívül.

Az új fegyelmi szabályzat rámutat legkisebb részleteiben is arra, hogy mikor vét a

tanító hivatása ellen, mikor követ el fegyelmi-leg üldözendő mulasztást avagy vétséget és ezzel megóvja a tanítót az indokolatlan zaklatásoktól, az ellenszenv, az ellenséges indulat üldözéseitől. És ez sokat jelent a nevelés és oktatás békés munkájának biztosítása szempontjából.

Mert hány esetben szenvedett az iskola amiatt, hogy a tanító zaklatott viszonyai miatt háborgó lélekkel lépett az iskola megszentelt falai közé és ismét hány esetben küzdött a nevelés szent ügye érdekében a buzgó hatóság a hanyagság, a lelkiismeretlen mulasztások ellen sikertelenül, mert a szabályzat hézagai rést nyitottak a tanítók mulasztásainak. Az egyház és a haza java kívánta és sürgette, hogy végre-valahára a tanító állásnak meglegyen az az írott törvénye, amely a nevelés magasztos feladatainak lelkiismeretes betöltésére hivatott tanító, nevelői és tanítói eljárásaiban mértékre állítsa és ha bűnös hanyagságot mutatna az igazság ezen mértéke, akkor ki-ki minden tétovázás nélkül kapja meg gyarlóságának méltó büntetését. A magyar kath. tanítóság teljes megnyugvással fogadhatja az új fegyelmi szabályzatot azért is, mert az az elv, hogy a fegyelmi tanácsban helyet nyerjen a vérből való vér is, meghallgatásra talált. A szabályzat 8. §-nak harmadik bekezdése kimondja, hogy a *fegyelmi tanács tagjai közé a főpásztor tanítót is nevez ki*. A vádlott tanító fegyelmi ügyének a fegyelmi tanács előtt való tárgyalásához védőt nevezhet meg és ennek segítségét igénybe veheti. Védője lehet nemügyvéd is (46. §.) A fegyelmi eljárás lefolyása meg oly részletesen körül van írva, hogy a legkétkedőbb természetű lélek is teljes megnyugvást nyerhet arra nézve, hogy a vizsgálat az igazság kiderítésénél a legkisebb bal-lépést sem követhette el.

Szóval, oly fegyelmi szabályzata van a magyar kath. tanítói karnak, aminőt remélt és óhajtott.*

E.

* A fegyelmi szabályzat javaslatát készítették: Zundl Péter prépost-kanonok, főtanfelügyelő elnöklete alatt Ember Károly világi elnök, Petrovics József és Dreisziger Ferenc tanácsstagok.

* Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében. Ára 60 fillér.

Gondolatok a keresztény nevelésről.

Wajdits Gyula prelátus, főtanfelügyelő előadásához.

Ecuador köztársaság fenkölt szellemű hirneves elnöke, *Garcia Moreno*, 1874-ben egyetlen fiát *Gabrielito*-t az iskolatestvérek intézetébe vezette, hogy ott neveljék. «Itt van fiam, 6 éves. Semmi egyebet nem kívánok, csak azt, hogy jó keresztényül neveljék. A tudomány és az erény jó polgárrá fogják tenni. Kérem, ne kíméljék és ha büntetést érdemel, ne nézzék, hogy az elnök fia, hanem hogy egyszerű tanuló, kit rendre kell utasítani.» (L. d. christl. Kderfr. 909. Nr. 5. 129. l.)

A mártylelkű államférfi, kit hitéért a szabadkőművesek leszúrtak, ezen ténye és nyilatkozata szemünk elé állítja, hogy a hitvallásos tanítónak mily magasatos hivatása van, hogy hivatásában mennyi erő rejlik, hogy mily áldás száll nyomában a családra, a társadalomra és ennek képesán egy hivatásos, rátermett tanítónak mily nagy értéke és tekintélye van, eltekintve attól, hogy ha ezen hivatali kötelességét magasabb indokból, Istenért cselekszi, mily nagy és örök jutalomra számíthat, amint az Írás mondja: «Kik másokat az igazságra tanítanak, fényleni fognak, miként a csillagok az egész örökkévalóságban.»

Gondolatok, melyek alkalmasak arra, hogy a tanító lelkét egy magasabb, egy szebb régiókba ragadják; a köznapi lenyűgöző hangulatból kíméljék, a hálátlanság közepette vigasszal töltsék el és újabb áldozathozatalra lelkesítsék. Gondolatok, melyek alkalmasak arra, hogy azokat itt a közgyűlésen haszonnal fejtegetjük és szabadjon remélnünk, hogy azok szives fogadtatásra is találjanak.

* * *

A méh, a hód ösztönszerűleg építi művészi pontossággal kisedet lakát, bár senki azt arra ki nem oktatta. De nem így az ember. A hat éves kis Garciát oda vezették a nevelőhöz, hogy képezzen belőle embert.

Igy vezették egykoron a kis Deák Ferencet, Apponyi Albertet, II. Rákóczi Ferencet a tanító elé, amint most vezetnek hozzád gyermeket jó szülek és mondják: «Művész! Im itt a márvány, kitűnő anyag — Isten kezéből vettem — alakíts belőle szobrot, mely szüleinek öröme, a társadalom disze, a szép mennyország boldog lakója legyen!»

Művész?! Nem én neveztem el először a tanítót művésznek; így nevezte el őt egy jeles férfiú a legutolsó londoni nemzetközi erkölcsnevelési kongresszuson. «Az a tanító — mond — aki csak tanít, de nem nevel, munkás; azonban aki nevel is egyszersmind, az *művész*.» Ugyanezt már másfélezer esztendővel ezelőtt *Aranyszájú szent János* így mondotta: «Mi lehet nagyobb, mint lelkeket alakítani, mint az ifjak erkölcsét kiképezni? Valóban minden *festőnél*,

minden *szobrásznál* kitünőbbnek tartom azt, ki az ifjak lelkét átalakítani képes!»

Tebát művész! Alkoss a hazának hasznos polgárokat, az égnek szenteket! Ugyebár, mily magasatos feladat, mily fönséges hivatás!

Ne mondja egy tanító se: nem születtem művésznek, leteszem a vésőt, a kalapácsot — nem kezembe valók — én csak egyszerű tanító vagyok, ki kioktatni jöttem az új nemzedéket, Nem! Kath. tanító! Neked *nevelőnek* is kell lenned, a legszebb értelemben nevelned kell az ifjúságot a haza, az ég számára. Így töltsd be magasatos hivatásod, így felelsz meg azon várakozásnak azon bizalommal, melyet az egyház, melyet a haza beléd helyezett.

«Az erkölcsi nevelés — mond *Adler Felix* Columbia egyetemi tanára a londoni kongresszuson — az a nap, mely körül az oktatás többi ágai mint bolygók keringenek». (Népnevelő május 9. 1909.)

A legfőbb, a leghivatottabb tanító az Isten fia «*kinek adatott minden hatalom az égen és a földön*» teljhatalmával fogva bizta meg tanítványait a tanítással és neveléssel. «*Elmenvén az egész világra tanítsatok minden népet.*» «Amint engem küldött az Atya, küldelek titeket.» Ti is tehát hatalommal bírtok, hogy mint én titeket, ti másokat küldhettek, hatalmazhattok föl az én nevemben, hogy tanítsák az embereket. Így küldte az egyház, így bizta meg az egyház a tanítói kart a tanításra. A kath. tanító tehát hivatott tanító, hivatott nevelő. Ki bizta meg vele? A kath. egyház! És csak addig működhet áldással, míg a kath. egyház megbízottjaként működik.

Az iskola — mint szélteben hangoztatják — a templom előcsarnoka. A tanító — a pap munkatársa. Mennyire kell, hogy egy szellem hassa át őket, hogy egy irányban működjenek. Mi célra? Hogy a gyermek lelkét kiképezzék, kiműveljék, a föld és az ég számára neveljék.

(Folytatjuk).

Vélemények.

III. A tiszántúli alesperesi kerület kántortanítói által, 1909. június 7-én tartott gyűlésen felvett eredeti jegyzőkönyvből.

1. A gyűlés elhatározta, hogy azon kérelemmel fordul az orsz. kath. Tanügyi Tanácshoz, hogy a keresk. minisztériumnak a vasúti kedvezmény megtagadásáról szóló döntését sajnálattal tudomásul véve, a kedvezmény megadását újból kérelmezze.

2. *Vécsy* Agoston ajánlatára a kerület magáévá teszi *Révó* Lajos egri tanítónak következő javaslatát:

«Intézzék a Kath. Tanítók Országos Bizottsága a f. évi közgyűlésből olyan értelmű emlékiratot a nagyméltóságú püspöki kar elé, hogy azok a kath. tanítók, akik az 1907. évi XXVII. t.-c. 4. §-a alapján az államkinestárból személyi pótlékban részesülnek, az 1907. évi XXVI. t.-c. 9. §-ának analógiájára, illetékes egyházi főhatóságuk alapján, ugyanakkor igazgató-tanítókká léphessenek elő.»

Vécsy Agoston,
kerületi jegyző.

* * *

A bajavidéki tanítóegyesület Greiner Gyula madarasi tanító egyleti titkár, előadásából a következő javaslatokat terjeszti be az erkölcsi nevelésről című tételhez.

1. *Határozati javaslat.*

Tekintettel arra, hogy az ifjúság erkölcsi nevelésének elhanyagolása végzettség lehet a nemzet életére, mit az iskola a jelen körülmények és állapotok mellett megakadályozni nem tud, miért is felkéri a bajavidéki róm. kath. néptanító egyesület az országos Kath. Tanügyi Tanácsot, hogy az ifjúság erkölcsi nevelése érdekében az ország kormányához egy memorandumot terjesszen, melyben részletesen kifejtendő a beteges és vészes állapot és annak megszüntetésére irányuló eszmék és módok. És pedig:

1. Kérettségek fel a kormány, hogy a népoktatásügyi törvény és minden rendelet azon szakaszai, melyek különösen az ifjúság erkölcsi nevelését célozzák, a hatóságok által a legszigorúbban végrehajtsanak és ellenőriztessenek.

2. Törvény által legszigorúbban tiltassék el az ifjúság a korcsmák látogatásától, a téli estéli (ivók) összejelektől, melynek ellenőrzése a csendőrség hatáskörébe tartozzék.

3. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által oly népirat osztassék ki ingyen, mely a gyermeknevelés alapigazságait gyakorlati módon tárgyalva, a szülők számára dióhéjba foglalja. Rövidesen és világosan foglalja össze mindazokat a nevelési elvtételeket, melyeket minden szülőnek nemcsak tudnia, de alkalmaznia is kell.

4. Törvény hatalmával vasár- és ünnepnapokon a korcsmák délelőtt 10 órától bezárassanak, vagyis ezekre is terjesztessék ki a vasárnapi munkaszünetet.

5. Nyilvános botrányok, u. m. részegség, veszekedés, káromkodás stb., melyek látása vagy hallása a gyermek erkölcsi életét veszélyezteti, a legszigorúbban büntendők.

6. A közoktatásügyi kormány és az egyházi tanhatóságok az iskolák számára rendeletileg állapítsák meg azon teendőket, melyeket a tanítóknak a gyermekek erkölcsi nevelése érdekében cselekedniök kell s amely intézkedéseket a szülők is kötelesek legyenek tisztelgetben tartani.

7. Minden községben — miniszteri vagy egyházhatalmú rendelet alapján — alakítsassék meg a fiúk számára az ifjúsági egyesület és a lányok részére a *patronázs*, mely egyesületek erkölcsi és anyagi támogatására a városi vagy községi hatóságok és iskolafőntartók utasítsassanak.

8. A vallásos és hazafias szellem ápolására kiváló gond fordítsassék, miért is az ifjúság által rendeztesse nek minél több vallásos és hazafias ünnepélyek, színelőadások.

9. Utasítsassanak az iskolafenntartók, hogy az iskolákat ifjúsági könyvtárakkal szereljék fel.

A ponyvairodalom termékei, vallástalan, hazafiatlan, erkölcsmentélyező könyvek, röpiratok, avagy képek az árusítótól a hatóságok által koboztassanak el, s az ilyeneknek forgalombahozói a törvény szigorával sújtassanak.

10. Tekintettel arra, hogy az ifjúság erkölcsnevelése érdekében kifejtendő munkálkodás a tanítószolgálat ügykörébe célozza, miért is kívánatos volna, hogy a felsőbb tanhatóság a tanítóknak eme áldásos működését honorálja az által, hogy az Országos Katholikus Tanügyi Tanács által az ország kormányához felterjesztendő memorandumban javaslatként felemlítettessék az is, hogy a tanítók fizetése legyen függetlenné téve a néptől, továbbá hogy a tanítók e működési körében a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesüljenek a hatóságok és iskolafenntartók részéről.

Ezek volnának tehát határozati javaslataim, melyek az ifjúság erkölcsi nevelése érdekében a család és iskola együttes feladatát vannak hivatva sikeresen előmozdítani. S ha mindezt keresztülvisszük — mihez jó akarat és indulat mellett kétség nem fér — úgy akkor nyert ügyünk van, mert akkor nem fogják vádolni kizá-

ról az iskolát a jelentkező bajokért, a hatóságok is rajta lesznek, hogy nevelőtársai — a család és társadalom — lépést tartsanak vele és az iskolát magasztos törevéseiben a legodaadóbban támogassák. Az iskola csak akkor lesz erős, mikor a hatóságokon kívül a társadalom és család igaz buzgalommal segíti törekvéseiben. Ne kívánjanak az iskolától nyilvánosan nevelést, négy szemközti tudományt, hallgatagon pedig a társadalomtól és családtól független munkát, hanem szövetkezzenek vele nyíltan a közösen megállapított célok elérésére és akkor az így egyesülő nevelő háromság — család, társadalom és iskola — meg fogja hozni az igazi nevelés diadalát.

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítók gyűlése. A nagyszombat-kerületi római katolikus tanítók köre július 5-én tartotta rendes közgyűlését Nagyszombatban. A gyűlés iránt általános érdeklődés mutatkozott, mert az elnökség meghívta Pechány Adolf dr. budapesti főreáliskolai tanárt, a Szlovénké Noviny hazafias tót napilap főszerkesztőjét, aki az elmúlt évben, mint az Országos Közoktatásügyi Tanács tagja, a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából a pozsonyvármegyei népiskolákat látogatta, főleg oly célból, hogy meggyőződést szerezzen arról, vajjon a magyar nyelv tanítása kellő sikerrel folyik-e. Az elnökség óhajta tehát az volt, hogy Pechány dr. a magyar nyelv tanításának módszeréről tartson fölvitást a tót vidéken működő tanítóknak. A közgyűlést reggel kilenc órákor mise előzte meg. A tanító kör egyházi elnöke, Peczkó Antal esperes-plebános nyitotta a közgyűlést, hazafias munkára buzdította a tanítókat. Pechány Adolf fölvitása következett. A nagyszomban megjelent hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta a fölvitások fejtegetéseit, melyekből sok üdvös tanulságot merített a magyar nyelv tanításánál követendő módszerrel. Majd Urbán Károly ratkóci főtanító Család és iskola címén tartott érdekes fölvitást. Azután Adamcsik József szilinci főtanító meleg szavakkal emlékezett meg Lehotay István gerencséri főtanító negyves tanító működéséről, majd Halmos Lajos zavari főtanító *Méhészke-dűnk* címén tartott hasznos közgazdasági fölvitást. Lahvicska Márton alsókorompai főtanító pedig a nyugdíj-revizio és az országos katolikus tanítói segítőalap kérdésével foglalkozott. A közgyűlés Zelliger Alajos titkár és Weiss Ferenc kanonokot a kör tiszteletbeli tagjaivá választotta meg. A Himnusz eléneklésével a közgyűlés véget ért.

IRODALOM.

A magyar beszéd tanítása az Ember—Margitai—Mihálicska-féle Olvasó és Tankönyvek alapján.

Az új tanításterv a magyar nyelvnek gyakorlati tanítását illetőleg az eddig követett eljárásoktól élesen elütő új, praktikus mesgyére vezeti a tanítószolgálat azon elvnek kidomborításával, hogy amint bármily beszédet csakis *beszélgetéssel* tanulhatunk meg könnyen és biztosan, úgy a magyar beszédben is úgy érhetünk el állandó és nagyobb eredményt, ha azt rendszeres, a tanuló felfogásához mért és a magyar beszéd sajátosságait, nyelvalakjait szem előtt tartó *beszélgetésekkel* tanítjuk és gyakoroljuk. Ez az egyedüli és természetes gyakorlati mód, mivel ezen az úton tanulta meg minden ember a saját *anyanyelvét* és csakis magyar *beszélgetéssel* taníthatjuk meg tanulóinkat magyarul beszélni.

Nem szabad tehát a magyar nyelv megtanulását csakis egyes tárgyi ismereteknek magyar nyelven való elmondásához kötnünk, hanem magát az *élt*, a gyakorlati magyar beszédet kell az iskolai életbe belevonni, hogy ezáltal a tanuló magát a *praktikus* beszédet el-sajátíthassák.

Az új tanítástervnek az a legértékesebb újítása, hogy

a magyar nyelv tanítását és a tanulókkal való meg-tanulását a magyar beszélgetésekre alapítja.

Természetes következése volt az új tanítástervnek, hogy azon iskolák részére, amelyekre a törvény erejénél fogva a magyar nyelv tanításának tanterve kötelezővé vált, olyan irányú könyvekről kellett gondoskodni, amelyekben az érdekelt tanítóság biztos útmutatást talál a jelzett tanításterv intézkedéseinek végrehajtásához.

Erre nézve kétféle megoldás volt lehetséges. Vagy olyan könyvet szerkeszteni, amely csakis a tanítók részére készül és amelyben módszeres irányítás adatik az iskolában követendő eljárásra nézve, vagy pedig *tan- és olvasókönyveket* írni, amelyeknek használatával az azokban foglalt anyagnak a tanító részéről történő didaktikai és helyes metodikai feldolgozásával a tanítástervben megkívánt eredményt: a magyar nyelvnek kellő elsajátítását, a magyar nemzeti érdek jogos kielégését, nemkülönben a népiskola által nyújtandó alaki képzést és tárgyi tudást biztosítani lehet.

A dolog természete ebből folyóan sokkal egyszerűbb és kevesebb anyagi kockázattal járt volna az említett könyvek kiadása, de a magyar katolikus iskoláknak magyar nemzeti bivatását oly feltékenyen őrző és iskoláinkat bármely szempontból való megtámadhatástól annyi önzéstelen buzgósággal óvó és fejlesztésükre törekvő Szent-István-Társulat az utóbbi nagyobb munkára és több áldozattal járó könyvek kiadásaira vállalkozott. Mint a magyar kath. szellemi termékeknek áldozatkész kiadója, az első volt, aki ezen könyvek megjelenéséről gondoskodott. A címben jelzett *Olvasó és Tankönyvekben* a nem magyar tanítási nyelvű kath. népiskolák olyan segítő-eszközhöz jutottak, amely úgy a tanítóknak, mint a nehéz feladattal megküzdő tanulóknak könnyebbé teszi a cél elérését és nagyban fokozza az eredmény teljességét.

Nem reklámnak íródtak e sorok, mert hiszen a könyveket az új törvény alapján előállított szükség teremtette meg. Konkurencia tekintetében sines mitől tartani, mivel a könyveket a nagymélt. püspöki kar magas megbízásából működő tankönyvbíró bizottság engedélyezte és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium is jóváhagyta és ezzel a nem magyar tanítási nyelvű kath. népiskolákban való bevezetésük mintegy kötelezőleg kimondatott, hanem írom e sorokat azon célból, hogy ismertette az Olvasó és Tankönyvekben alkalmazott módszeres eljárást és annak az iskolai tevékenységben való használatát, szolgálatot tegyünk vele egyrészt a nemzetiségi vidékeken nehéz viszonyok között működő tanítótársainknak, másrészt pedig, hogy fölvilágosított fejtegetésekkel előbbre vigyük a magyar nyelv ügyét és tápláljuk az iskola beleletében a hazafias magyar nemzeti szellemet és az általános népműveliséget.

Ezen szempont vezetett, amikor az idézett könyvek módszeres iskolai kezeléséről egyet-mást elmondunk.

A nem magyar tanítási nyelvű népiskolákról szóló terv a magyar írás-olvasást a második osztály részére írja elő. Böles merseket jellemzi a tervet készítő bizottság eljárását, amikor az első osztályban az anyanyelven való írás-olvasás elvégzését rendeli. De egyben paedagogiailag is helyesen teszi, hogy bármennyire igyekeznek is különösen az újabb időben hangoztatni, mennyire könnyen, játszva tanulja meg a gyermek az írás-olvasást, sőt a villamos erővel rohanó modern paedagogia a tízes körbe férő órákban is megszabja az írás és olvasás megtanulásának idejét, mégis számol a nehézséggel, amellyel az első osztályba járó ujonc küzd. Szóval az első osztályban megtanulnak a tanulók anyanyelven írni és olvasni, de egyben a magyar beszélgetési órákban a magyar beszédből megtanulnak a tanulók annyit, hogy az egyes hangokat és szókat tisztán, magyarosan kimondják és annyira haladnak a magyar beszédben, hogy miként a tanításterv mondja: a gyermek egyszerű kérdésekre a feleletet megadni és viszont ő is ilyen kérdéseket intézni tudjon.

Az első osztályban tehát csakis a magyar beszélgetések veendőik. Ezek anyaga és annak feldolgozása a

könyvek első évfolyamában (II. osztály) a magyar beszélgetések részében van. E beszélgetések tárgykörei: I. Az iskolai tárgyak. II. Az iskolaszoba. III. Az emberi test. IV. A ruházat.

A tárgyköröket a könyv úgy dolgozza föl, hogy adott kérdésekre a feleleteket közli olyan rendszerben, hogy ezekkel bizonyos nyelvalakot begyakoroljon a gyermek és így a magyar nyelvrészeket fejlessze. Az első tárgykör kérdései: Mije van? — Hány van? — Milyen színűek a tárgyak? — Milyen alakúak a tárgyak? — Milyen lehet még a tárgy? — Hol van? — Miből van? — Ki készíti? — Mire használjuk? — Mit csinálók én? — Mit csinál te? — stb.

Az első osztálynak megszabott tárgykörűi beszélgetései folyamán a megfelelő példafeleletekben begyakorolják: a birtokviszony, a helyragok, a tárgyrag alkalmazását és az igét a jelen időben használni. Mindezt teljesen gyakorlati módon, kérdések és feleletekben történik, tehát beszélgetés által.

Mikor a kis ujoncok az iskolai étellel némileg megbarátkoztak, lassan-lassan megkezdjük a magyar beszéd tanítását. Az iskolai életben gyakran használni szokott figyelmeztetéseket magyarul mondjuk. A feleltre-hívás, leülésre való intés stb. magyar nyelven történik. Egyes gyermeknek keresztneveit magyarul mondjuk.

A magyar beszédre való tanítást a terv szerint az iskolai tárgyak megnevezésével kezdjük. Itt ki kell emelnünk, hogy a magyar beszéd tanítása az imárá általánosan elfogadott, közvetlen szemléltetés szerint, akár tárgyi, akár a cselekvő érzékelesen alapuló, *direkt*, közvetlen módszer alapján intézendő. Csakis ez a módszer felel meg a beszédtanulás természetének és ezen természet-szerű eljárás biztosítja egyúttal a sikert és a lehető gyors eredményt. Bemutatom pl. a *palatáblát*. A gyermek anyanyelvén jól tudja annak a tárgynak a nevét, tehát teljesen fölösleges, sőt a figyelemnek lekötése szempontjából hátrányos volna, ha bemutatott tárgy magyar megnevezéséhez az anyanyelvi nevét is kötném. Ehelyett csakis magyarul nevezem meg: *palatábla*, *palatábla*, *palatábla*. És a gyermekek minden felszólítás nélkül és utánam mondják: *palatábla*. Erre így több iskolai tárgy megnevezését vesszük. Hogy a: *Mi ez?* — *Mi az?* — kérdést kifejtsem, sorra rámutatok a tárgyakra és kérdezem, természetesen erősen kérző hanghordozással: *Mi ez?* — *Mi az?* — Majd a gyermekek mutogatnak a tárgyakra és ők kérdeznek: *Mi ez?* — *Mi az?* — Most a palatáblára mutatva kérdezem: *Mi ez?* — És biztosan megkapom a várt feleletet. Ime pár szóval kifejtve a *direkt* módszert, amelyet így alkalmazunk a szin, alak, szám, cselekvés stb. kifejtésénél és gyakorlásánál is. Ezután sorra vehetjük a könyvben földolgozott beszélgetési anyagot. Szükséges azonban, hogy az ott előforduló új kifejezéseket megelőzőleg a már ismert módon begyakoroljuk. Minden új gyakorlat bizonyos nyelvalak begyakorlására törekszik. Alig találunk a könyvben az adott feleletek között egyre is, amelyet tárgyi vagy cselekvő szemléltetéssel nem érzékeltethetnénk és ezzel a megértést nem biztosíthatnók.

Nem sok a könyvben adott anyag. Azt az első osztállyal minden nagyobb nehézség nélkül elvégezhetjük. De magától értetődik, hogy nemcsak a könyvben fölvetett anyagra kell szorítkoznunk, hanem olyan kérdéseket is intézhetünk a gyermekekhez, amelyek a könyvben nincsenek és viszont a tanuló is arra vezetjük, hogy lehetőleg magalkotta feleletet is adjon. A kérdést azonban csak akkor érti a tanuló és a feleletet is csak akkor adhatja meg, ha úgy a kérdésben, mint a feleletben előforduló szavakat érti és tudja. Ezekre kell tehát gondot fordítanunk. Így pl. az első kérdésfejezett ez: *Mije van* (a palatáblának, könyvnek, asztalnak stb.-nek)? — Erre a könyvben levő első felelet: A palatáblának *rámója* van. Mielőtt tehát ezt a feleletet kérhetném, tudnia kell a tanulóknak a *ráma* kifejezést. És így tovább. A gyakorlatok célja és tárgyalási módja azok tartalmából szinte kézen fekvő. A beszélgetések anyagának a könyvekben való közlése

abból a célból is történt, hogy a következő osztályokban azoknak olvasgatása és tárgyalása támogassa a magyar nyelv megtanulását. A magyar nyelven való számolgas, a tárgyak megszámlálásából és a megnevezett számokkal való számolásból áll. Az első osztályban a magyar beszélgetések keretében fölveendőek még: a megfelelő gyermekversek, játékok, testgyakorlati vezénylőszavak, mondókák és énekek. Ezeket mind a II. osztálynak szánt első évfolyam könyvéből válogathatjuk ki.

A II. és következő osztályok anyagának feldolgozásáról a jövő számban szólunk. *J.*

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadói hivatala és könyvkereskedése r. t. Budapest.

Dr. Neményi miniszteri tanácsos. A király Ő felsége dr. *Neményi* Imrét miniszteri tanácsossá nevezte ki. Dr. *Neményi* a kultuszminiszteriumban a tanítóképzők ügyét intézi sok tudással és szakértelemmel. Kath. képzőink ügye iránt kellő érdeklődéssel és elismeréssel méltó figyelemmel viseltetik s bizonyára része volt abban is, hogy *Apponyi* gróf miniszter a hitfelekezeti képzők fejlesztésére rendeleti úton államszolgálatot biztosított az azt kérő fenntartóknak. Őszinte tisztelettel üdvözljük a tanítói sorból a miniszteri tanácsosi állásra jutott buzgó tanteremtőt.

Telepes községek tanítói a slójd-tanfolyamon. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter nagy igyekezettel törekszik arra, hogy a telepes községek minden tekintetben kiváló tanítókat kapjanak, mert a telepések boldogulásának egyik igen fontos tényezője a gondos nevelés. Különösen a gazdasági ismeretekben és a kézi ügyességekben való jártasság bir a telepésekre nézve rendkívüli jelentőséggel, életmódjuknak megfelelően ennek látják legnagyobb hasznát. Ezeknek az ismereteknek elhíntése céljából sűrűn rendeznek a telepes községekben gazdasági előadást és háziipari tanfolyamot s emellett a tanítókat, a nép állandó vezetőit is kiképzéssel ebben az irányban. A tanítóképzőnél állandóan, az egyes földmívelésiskoláknál nyaranta tartanak tanító és tanítójelöltek számára gazdasági és háziipari tanfolyamot, most pedig a telepes községek tanítói, számszerint tizen, kiküldettek a slójd-tanfolyamra is, melyet a Kézimunkára Nevelő Országos Egyesület rendez. *Darányi* Ignác ezzel az intézkedésével újabb jelét adta a gyakorlati élet iránti nagy érzékének, melynek mezőgazdaságunk minden terén annyi szép eredményét látjuk.

Augusztusi gyűlésünk. Az augusztusi gyűlés iránt általános érdeklődés nyilvánul. A gyakorlati tárgyak módszerének szemléltető bemutatása is érdekes lesz. A székesfőváros minden nemes és hazafias célt támogatni kész tanácsa értesítette a rendezőséget, hogy a város költségén kiállítja egyes iskolák mintaszertű gyűjteményét a természetutáni rajzoktatás, valamint a slójd és női kézimunka tanítási módszerének bemutatása céljából. A községi kath. népiskola a növendékek kézimunka-készítményeit küldi be a kiállításra. A kérdezősködésekre felvilágosításokkal szolgál az Országos Kath. Tanügyi Tanács irodája, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Az érdem jutalma. A nm. vallás- és közokt. m. kir. miniszter az 1909. június 5-én 67.323. sz. alatt kelt rendeletével az 1907. évi XXVII. t. c. 4. § a alapján *Marschall* Endre szentesi róm. kath. tanítót a népnevelés terén szerzett kiváló érdemei jutalmazásaképpen 1909. évi január hó 1-től évi 200 kor. fizetés természetével bíró személyi pótlékot engedélyezett. *Bóna* József szentesi róm. kath. tanító ugyanebben a kitüntetésben részesült.

Kosárfonó-tanfolyam. A kökényesi kosárfonó-tanfolyam megnyitása, amelyre húsz tanítót vettek föl, július 16-án volt. Az iparfejlesztő bizottság részéről jelen volt: *Balogh* Mihály vikárius, *Bökényi* Dániel pénztáros és *Patai* Ferenc jegyző. A megnyitó ünnepség a munkateremben folyt le, ahol *Gorzó* Dénesné a tanfolyam hallgatói nevében fejezte ki hálás köszönetét az iparfejlesztő bizottságnak és a földmívelésügyi miniszteriumnak a tanfolyam szervezéséért.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. F. A Széchenyi-Kolonics-féle ösztöndíjért a kérvények az egyházi főhatóság útján a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézendők. — **M. Z.** Köszönet az értesítésért. — **T. I.** Az elintézés türelemmel várja be. Megsürgetjük. — **P. J.** A tudósítást az Alkotmány nyomán már nyomdába adtuk. Szives sorait később kaptuk. Az egyesületek névsorának összeállításán most fáradozunk. Igen nehéz az adatokat összegyűjteni. — **H. J.** Áttettük az iroda titkárhoz. Ő intézi a kérdéses ügyeket. — **Kántortanító 1.** Az előd és utód között az osztozkodási ügyeket az egyházi főhatóság rendeletei avagy ha ilyen kiadva nem volna, a szokás határozza meg. Legjobb lesz a szabályokhoz, vagy az általában követett szokáshoz alkalmazkodni. Múltányos, hogy a szántás-vetés költségeit az utód fedezze a 17 napra eső részen felül. 2. A 17 napra eső rész megilleti. 3. Az iskolafentartó képvisellete az iskolaszék. Az téves helyzet, hogy a tanító maga szedi be a járandóságokat, mert erről az 1907. évi XXVII. t. c. részletesen intézkedik és eltiltja ettől a tanítót. — **H. R.** Nem kötelek. A helyi jövedelem őt illeti meg.

Felölös szerkesztő: **Ember** Károly.

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Barstaszári osztálytanítói és segédkantori állásra pályázat hirdetetik. Jövedelme: tandíjakból 400 korona, mint segédkantornak 12 pozs. mérő rozs s a többi államszolgálatból. Kertválság húsz korona, egy szobás lakás. Kötelessége: a reábizandó osztályok vezetése s a segédkantori teendőknél 1909. május 2-án felvett jegyzőkönyv szerinti elvégzése. Tannyelv magyar, a tőnyelv ismerete is előnyös. Állás elfoglalandó szeptember 1-én. Kérvények választás napjáig *augusztus 15-ig* az iskolaszék címére küldendők. 408 1-1

Pályázat tanítói állomásra nyitramegyei leszetei kath. népiskolánál. Járandósága 340 korona és teljes ellátás a kántortanítónál. Az állás járandóságának államszolgálat által való rendezése végett a folyamodvány betérjesztett. Pályázatok *augusztus 10-ig* iskolaszékhez küldendők. 404 1-1

Egri érseki megye.

Jászkisér községben nyugdíjazás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: négy szoba, konyha, kamra, pince és istálló, 13 katasztr. hold szántóföld, melynek évi haszonbéri értéke 480 kor., községtől 630 kor., gazdasági ismétlősök oktatásáért 200 kor. ideiglenes, stóla, párber incirca 560 kor. Minden adó a kántortanító terhe. Kötelessége az első és második vegyes osztályban tani-

tani s a kántori teendőket végezni. Kellően felszerelt kérvények a jászkiséri róm. kath. plébániához küldendők. Enekpróba és választás *aug. 24-én* délelőtt 9 órakor. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázók utiköltségben nem részesülnek. *Az iskolaszék.* 409 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

Cachi (Nyitra megye u. p. Német-Próna) újonnan szervezett magyar-német tannyelvű második tanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelme újonnan épült megfelelő lakáson kívül 1000 korona készpénzfizetés, melyből 800 korona államsegély, esetleges korpótlék biztosítva van. Kötelessége a III—VI. osztály vezetése és vallásérkölesös tanítása. Nős, róm. kath. tanítók előnyben részesülnek. Fölszerelt kérvények *aug. 15-éig* a róm. kath. iskolaszékhez küldendők. *Az állomás október 1-én* elfoglalandó. *Iskolaszék.* 372 2—2

A zolyomradványi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelme: törvényes fizetés készpénzben és terményekben. Szabályszerű lakás, kert. Az iskolaszékre címzett folyamodványok *augusztus 14-ig* alulirothoz küldendők. *Miszuth Antal*, pléb., iskolaszéki elnök. 406 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A nagyszabeni-belvárosi róm. kath. elemi fiúiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedő kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: 1200 kor. törzsfizetés, a törvényes ötödéves korpótlék és lakbér. Kötelessége: a neki kijelölt osztály önálló tanítása és szükség esetén a kántori teendőben segédkezés. Az egyházközség magyar és német nyelvű lévén, a pályázónak a német nyelvet is teljesen bírnia kell. Pályázati határidő *augusztus hó 20-a*. A kellőképp felszerelt folyamodványok, a nagyszabeni róm. kath. plébániai hivatalhoz küldendők. Kántori képességük bemutatására a pályázókat külön fogja meghívni az iskolaszék. *Herceg Hohenzollern Károly Egon* plébános, iskolaszéki elnök. 403 1—3

A nagykasznai róm. kath. iskolához új tanítónői állásra *augusztus 20-ig* pályázatot hirdetek. Fizetés 1000 kor. készpénz, lakás, kert. Kötelesség díjlevélben. Felszerelt kéresek plébániára küldendők (Nagykaszon. Csik m.) *Iskolaszék.* 425 1—1

Győri püspöki megye.

A győrszentiváni róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. A választás napja *aug. 22*. A föltételek az iskolaszéki elnök úrnál megtekinthetők. A kellően felszerelt kérvények az iskolaszéki elnök címére *aug. 15-ig* beküldendők. A megválasztott kántortanító tartozik állását szept. 1-én elfoglalni. *Perényi Otmár* plébános és iskolaszéki elnök. 414 1—2

A győrszentiváni róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Fizetés 1000 korona, 20 kor. kertpótlék, egy szoba fűtés és takarítással. A kellően felszerelt kérvények az iskolaszéki elnök címére *aug. 15-ig* beküldendők. *Perényi Otmár* plébános és iskolaszéki elnök. 415 1—2

A kópházai róm. kath. elemi iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése 100 kor. a községtől és 900 kor. államsegély. Lakása egy szoba és annak fűtésére egy öl fa kertilletmény helyett. Pályázati határidő *augusztus 11*, állás elfoglalandó szeptember 1-én. *Wilcsinszky Lajos*, igazgató-tanító. 413 1—1

Kalocsai érseki megye.

Pályázat a vajszkai (Bács m.) újonnan szervezett harmadik kath. fel. tanítói állásra: 200 korona lakás, 20 korona kertátlány, 200 korona törzsfizetés Vajszka község pénztárából 200 korona államsegély, 600 korona a kalocsai alapítványi pénztárból — fizetéssel: tannyelv: magyar, de sokác nyelv ismerete előnyben részesül, tantermet kijelöli az iskolaszék; ismétlőiskoláért külön díj nem jár; folyamodvány *aug. 15-ig* *Fuchs József* esp.-plébános címére küldendő Hódásgrá. 371 2—3

Nyitrai püspöki megye.

Bellusi róm. kath. elemi népiskolánál egy tanítói és egy tanítónői állásra pályázat hirdették. A folyamodók okmányait *augusztus 15-ig* főtiszt. *Bereghy Endre* iskolaszéki elnök címére küldjék be. A választás augusztus 18-án fog megejtetni. A tanító jövedelme: 1. Hitközségtől államsegéllyel 1000 kor. 2. Lakbér és kertilletmény 200 kor. összesen 1200 kor. A tanítónő jövedelme: 1. Hitközségtől 320 kor. 2. Államsegély 680 kor. 3. Lakbér és kertilletmény 160 kor. összesen 1160 kor. A tanító köteles a kántortanítót kisegíteni a templomban és a nagyobb temetéseknel s ezért biztos 41 kor. mellékjövedelem jár. Köteles a katolikus mozgalmakban részt venni, miért is azok akik a katolikus mozgalmakban működtek és ez bizonyítani tudják, más pályázók előtt előnyvel bírnak. A tanítónő köteles a III—VI. osztályokba járó lányoknak heti egy órában női kézimunka oktatást adni külön díjazás nélkül. Úgy a tanító, valamint a tanítónő kötelesek az ismétlő iskolát vezetni. A megválasztottak állomásaikat szeptember 1-én kötelesek elfoglalni, amely naptól fizetésük folyósítani fog. 402 1—1

Hámósi (Chumecz, Trencsén megye, Zsolna mellett, nagydívényi plébániához tartozik) róm. kath. államilag segélyezett népiskolához okleveles tanerő kerestetik. Pályázni óhajtó magyar és tót nyelvben jártas okleveles tanító és tanítónők — államsegély folyósításához is szükségeltettek — felszerelt folyamodványaitak választás napjáig aluliroth címére beadhatják. Fizetése: 900 kor. államsegély, 100 korona hitközségtől, új épületben lakás, melléképületek, kert és törvényes korpótlékkal. Választás *augusztus 20-án* délután 3 órakor helyszínén. Választáson személyes megjelenés előnyben. Tanterem fűtése hitközségé. *Czvinecz János* iskolaszéki elnök. Nagydívény. 423 1—1

Pécsi egyházmegye.

Nyugdíjazás folytán üresedésbe jövő, Lábod főiskolájának r. k. néptanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdették. Javadalmazása: 1. Pénzben 163 kor. 94 fill., 2. terményben 2 akó bor, 9 mérő buza, 18 m. rozs, 14 m. kukorica, 4 m. árpa, 57 esibe, értéke felvéve: 327 koronába, 3. 2 öl dorongfa, 1—1 szekér széna és szalma: 115 kor., 4. ismétlő oktatásért 40 kor., 5. 3 kataszt. 1445 öl szántó föld 187 kor. 39 fill., 6. termési stóla 6 kor. 7. fizetés-kiegészítésre államsegély 161 kor., 8. 2 szoba, 1 konyha, stb. és gazdasági melléképületek. Kötelessége: I—VI. tanterem vezetése. Tannyelv: magyar; a német nyelv ismerete megkívántatik. A felszerelt kérvények a róm. kath. iskolaszéknek Kisdorog, Tolnam. küldendők. 424 1—1

Dunaföldvár róm. kath. iskolaszéke nyugdíjazás folytán üresedésbe jött tanítói állomásra pályázatot hirdet. Az állomás javadalma a tanító nyugdíjazása alkalmából fölvevett javadalmi jegyzőkönyv szerint 1288 korona, törvényszerinti lakásbér és kertilletmény. Miután ezen állomást helyben alkalmazásban levő tanító nyeri el, az ekképp megüresedendő tanítói állomásra is pályázat hirdették. A megüresedendő tanítói állomás törzsfizetése az 1907. évi 27. törvénycikk értelmében államsegéllyel kiegészített 1000 korona. Lakásbér nős tanítónak 300 korona, egyébként 160 korona és 20 kor. kertilletmény. Az állásra pályázhatnak férfiak és nők. Szabályszerűen felszerelt kérvény alulirothnál nyújtandó be. Választás *augusztus 14-én* lesz megejtve. *Biró Imre* prépost-plébános, elnök. 429 1—1

A főherceglaki főhercegi uradalmi, róm. kath. iskolánál egy II. tanítói állásra pályázat hirdették a következő javadalmazás mellett: 1. Alapfizetés 1000 korona és a szolgálati éveknél megfelelő törvényes ötödéves pótlék, 2. a kántori teendőkben való segédkezésért 100 korona, 3. egy szobából álló lakás, 4. a hiányzó helyiségek pótlása fejében 140 korona, 5. 400 öl kert és 1200 öl külső föld használata vagy készpénzben 80 korona megváltási díj, 6. A szükséges fűtőanyag házhoz szállítva. Köteles a rája bizandó mindennapi és ismétlőiskolás tanulókat tanítani, kántorságban segéd-

kezni stb. A megválasztott tanító köteles a Pécsegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesületbe belépni. A pályázónak kell, hogy róm. kath. vallású és magyar honpolgár legyen. A kérvényben a családi állapot feltüntetendő. A folyamodványok a főhercegi belügyi uradalom igazgatóságához címezve *augusztus 15-ig* Főherceglakra, (Baranya m.) küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 422 1—1

Pályázat a **nagykondapusztai** róm. kath. iskolánál tanítóállásra *augusztus 15-ig*. Javadalma: 800 korona, 12 m³ fa 84 kor., természetbeni járandóság 172 kor. lakás mellékhelyiségekkel 200 kor., kert 20 kor. Kötelme a tanításon kívül a hercegi «Szabályzat» és püspöki «Rendszabályok» díjleveleiben van körülírva. Folyamodások 1909. aug. 15-ig a dombóvári róm. kath. plébániához küldendők. *Nyarády Aladár*, iskolasz. elnök. 412 1—1

A sásdi (Baranya m.) plébániához tartozó **Hörnyek** fiókközségben nyugdíjazás folytán megüresedett tanítói állomásra pályázatot hirdetek. Javadalma: megfelelő lakás és házikerten kívül 2 kat. hold 564 □ öl szántó-föld, 4 öl tűzifa, párbér mintegy 130 házaspártól, készpénz és 208 korona államsegély 1000 koronáig kiegészítve a javadalmi jegyzőkönyv szerint, a helyi kántori esetleges jövedelmen kívül. Tannyelv magyar, de a német nyelv tudása is kötelező, mivel temetéseknel a német nyelv is használatos. Kötelessége a köznapi és ismétlő tanköteleseket oktatni, vasár- és ünnepnapokon helyben litániát tartani s a helyi kántori teendőket a díjlevelében meghatározott díjért teljesíteni, a pécsi egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni és szept. hó 1-én elfoglalni az állomást. Személyes megjelenés nem szükséges, de óhajtnák az iskolaszéki tagok. Kérvények *aug. hó 10-ig* benyújtandók alulírothoz. *Szűcs József* plébános, iskolaszéki elnök. 416 1—1

Szatmári egyházmegye.

A mezőfényi (Szatmár m.) róm. kath. iskolaszék az ujonnan szervezett tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetése a hitközségi iskolai pénztárból 100 korona, államsegélyből 900 korona, a község által bérlendő két szobás lakás, míg a tanítónő részére építendő lakás elkészül. Kötelessége a 2-ig vegyes osztályt tanítani valamint 3., 4., 5., 6-ik osztálybeli leányövéndékeket heti 3 órában a női kézimunkában oktatni. A kellően felszerelt kérvények *augusztus 15-ig Moldován Endre* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 421 1—1

Szepesi püspöki megye.

Hutty róm. kath. iskolaszéke egy kántortanítói állomásra pályázatot hirdet *augusztus 2-ig* törvényszerű fizetéssel. Kérvények iskolaszékre címzendők. *Dulya Ferenc* plébános. 405 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Csepelen (Pest m.) róm. kath. tanító állásra *augusztus 9-re* pályázat hirdetik. Jövedelem: tanítói fizetés 760 kor., ismétlőoktatásért 60 kor., fűtési általán 28 kor., kertilletmény 20 kor., kántori segédkezésért 80 kor., államsegély 72 kor., lakbérilletmény 300 kor. Összesen: 1320 kor. Kötelessége a kijelölt osztályt tanítani, az ismétlőket oktatni és a kántorságban segédkezni. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények *aug. 8-ig Zettner Sebő*, esp.-pléb. iskolaszéki elnökhöz küldendők. 419 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Badafalva község róm. kath. iskolaszéke *augusztus közepéig* osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem evenként hitközségtől 656 kor., államsegély 344 kor., egy szoba fűtéssel. Tannyelv magyar-német. Tartozik egy osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket felváltva tanítani, a kántort akadályoztatása esetében mindenben díjtalanul helyettesíteni. Utazási költség nem adatik. Az állás szeptember elsején elfoglalandó. Kérvény küldendő plébániahivatalnak Badafalva (Vas megye), posta Gyanafalva. 427 1—1

A pinkamiskei. (Vas m.) plébániához tartozó **Sároszék** fiókközségben a kántortanítói állomásra *aug. 15-ig*

pályázat hirdetik. Jövedelem államsegélykiegészítéssel 1000 korona és megfelelő lakás. Kötelessége: a mindennapi és ismétlő tankötelesek oktatása, vasár- és ünnepnapokon litániák végzése. Tannyelv német-magyar. Választás *augusztus 18-án*. Személyes megjelenés kívánatos. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvények a pinkamiskei plébániára küldendők. Posta helyben. *Az iskolaszéki.* 386 2—2

Pályázat a **himodi** (Sopron m.) róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állásra. Javadalmazása: 1000 korona, 800 korona a község pénztárból; 200 kor. államsegélyből, havi előleges részletekben. Egy butorozott szoba. Kertilletmény fejében fűtés és takarítás. Kötelmei: Az iskolaszék elnöke által kijelölt osztályt önállóan vezetni és oktatni. Az ismétlőiskolában a fiúkat tanítani. Szükség esetén a kántori teendőkben segédkezni. Pályázati határidő: *augusztus hó 15.* A kérvények a himodi iskolaszéki elnök címére küldendők. *Németh Gábor*, pléb. isk. széki elnök. 388 2—2

A **szentkirályi** róm. kath. iskolához (Vas vármegye, posta helyben) ujonnan szervezett harmadik tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 900 korona, államsegélyből és 100 korona, az iskolafenntartó községektől. Kötelessége: a reá bizandó osztályban tanítani, a gyermekeket templomba elkísérni és a kántori teendőkben segédkezni. A folyamodványok a képesítő igazolványokkal együtt *augusztus 14-ig* bezárólag az iskolaszéki elnök úrhoz betérjesztendők. A választás *augusztus 15-én* délután három órakor lesz. Személyes megjelenés megkívánatik. Csak nőtlen férfitanítók pályázhatnak. Az állás okt. 1-én foglalandó el, ez időtől fogja fizetését kapni. *Németh János* iskolaszéki jegyző. 420 1—1

Az **egyházás-füzesi** második tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. az államtól, butorozott szoba, 6 köbméter fa, kertilletmény 20 kor. Kötelessége az I. és II. osztály tanítása, az ismétlősöket felváltva oktatni és a kántori teendőkben díjtalanul segédkezni. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Személyes megjelenés kívánatik. A választás *augusztus 15-én* délután 3 órakor fog megejtetni. Csak nőtlen férfitanítók pályázhatnak. Kellően felszerelt kérvények *augusztus 14-ig* bezárólag iskolaszék címére Egyházásfüzesre u. p. Gyepüfűzes (Vas megye) küldendők. 418 1—1

A nádasdi plébániához tartozó **Daraboshegy** fiókközségben szervezett kántortanítói állásra *aug. 7-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: a hitközségtől készpénzben, ingatlanban és terményben 180 kor., államsegély 820 kor., kertilletmény a jövő tanévre 20 kor., azután természetben. Lakás ideiglenesen egy szoba. Új tanítói lakás építése folyamatban van. Kötelessége a mindennapi és ismétlősök oktatása, vasár- és ünnepnap délután könyörgéstartás és a temetéseknel kántorizálás. Választás *aug. 8-án*. Állás szept. 1-én elfoglalandó, a fizetés is ettől esedékes. Kérvények a nádasdi plébániahivatalhoz küldendők. 410 1—1

A **hosszúperesztegi** (Vas m.) róm. kath. elemi iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése: hitközség és államsegélyből 1024 kor.: fűtésre fa: egy butorozott szoba. Kántoriban segédkezik. Kérvények *augusztus 8-ig* küldendők be. *Az iskolaszék.* 407 1—1

A nádasdi plébániához tartozó **Halogy** fiókközség róm. kath. iskolájánál szervezett osztálytanítói állásra *augusztus 7-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: egy butorozott szoba, 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. államsegély, 20 kor. kertilletmény. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt tanteremben tanítani, a kántoriakban és ismétlősök oktatásában a kántortanító betegsége vagy fontos akadályoztatása esetén díjtalanul segédkezni. Csak nőtlen tanítók és tanítónők pályázhatnak. Választás *aug. 8-án*. Állás szeptember 1-én elfoglalandó, a fizetés is ettől esedékes. Kérvények a nádasdi plébániahivatalhoz küldendők. 411 1—1

Veszprémi egyházmegye.

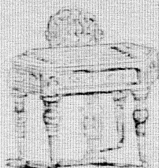
Felsőkustány fiókközségben ujonnan szervezett kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma:

714 kor. államsegély, a többi a hitközségtől részint természetben, részint készpénzben. Két szoba, konyha, kamara és kert. Kötelessége a mindennapi és ismétlődő tankötelesek oktatása, hittan tanítása, vasár- és ünnepnapokon és adventi időben délutáni, illetve hajnali könyörgések tartása és egyéb előforduló kántoriak végzése, az anyahelységben szükség szerint a plébános felhívására kántori segédkezés, vasár- és ünnepnapokon az anyateplomban istentisztelet hallgatása és az iskolásokra felügyelet, tartozik tagja lenni a «Gondviselés» c. tanítói segélyegyesületnek. Pályázati határidő aug. 19., választás az anyahelységben Kehidán, a kántori próba miatt aug. 21-én, az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kelemen felszárított kérvények Vass Ferenc plébános, iskolaszéki elnökhöz Kehidára, posta helyben (Zala m.) küldendők. 401 1-1

Andocsón (Somogy vm. vasutállomás) az ujonnan szervezett III. tanítói állásra augusztus 8-ra pályázat hirdették. Fizetés: ezer korona, havi előleges részletekben, egy butorozott szoba, fűtéssel (kertiletmény helyett), 100 korona pusztai-tandijért a püspökséghez folyamodtunk. Kötelessége: a kijelölt osztályban és ismételőiskolában tanítani, kántorságban a kántortanítónak segédkezni, szükség esetén őt helyettesíteni. Az istentiszteleteken tartozik megjelenni és a gyermekekre felügyelni. A tanító pedig a leánytanulókat a női kézműködésben heti 2 órában külön díj nélkül tanítja. Okleveles, nőfelnő, róm. kath. tanítók és hajdon tanítónők kérvényeiket az iskolaszéki elnökségéhez küldjék. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 417 1-1

Okleveles tanítónő felvétetik polgári iskolai magántanulók tanítására. Felsőbányán a zárdában. 428 1-3
A tapolcai zárdai leánynevelőintézetben szerény feltételek mellett növendékek vétetnek fel, hol a gyermekek polgárra is előkészítetnek, azonkívül zongorát és német nyelvből különórákat kapnak. 426 1-1

Mindennemű hangszert:

cimbalmot, hegedűt, fuvolat, grammophont, zongorát stb. csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNÝ J. Budapest, VI. kerület, Nagymező-utca 21. sz.

Kérjen hangszer-árjegyzéket. 41-11.

Az «Eötvös-alap» elnöksége a nagykanizsai «Pátria» pótkávégyár vezetésével abban állapodott meg, hogy ennek a kifogástalan berendezésű, nagyszabású, minden ízében magyar vállalatnak gyártmányát a tanintézetek vezetésének és a tanító uraknak figyelmébe fogja ajánlani, egyúttal fel fogja őket kérni, legyenek szívesek ezt a magyar föld termette és magyar kéz készítette nélkülözhetetlen fogyasztási cikket saját háztartásaikban használatba venni s a fogyasztó közönségnek ajánlani,

Tanítónők és Tanítók! Kérjék mindenkor és ajánlják mindenütt a valódi «Patria» pótkávé, mely megbízható **tősgyökeres magyar** gyártmány, minden csomag és doboz «Patria» szerződésünk szerint az «Eötvös-Alap»-nak hasznát hoz, miért is erkölcsi kötelességünk ezen kitűnő gyártmányt ajánlani, mely minden kiállításán az első díjat nyerte és minden üzletben kapható. **Zamatos, színdus, jó kávét** csakis a 264

valódi „PATRIA” pótkávéval

készíthetünk, mely a legjobb hazai nyers anyagokból a leg gondosabban készül és **minősége** minden más gyártmányt felülmul.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.

azért, mert: magyar, azért mert minden más a piacon levő hasongyártmányú cikknél jobb és végezetül azért, mert az Eötvös-alap minden eladott dobozból jutalékot kap s annak állandó hasznát hoz.

A magunk részéről nem tudjuk eléggé méltányolni az «Eötvös-alap» elnöksége és választmányának üdvös, helyes, a közgazdasági életkörülményeinket is oly mélyen érintő intézkedését, mint ilyent melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

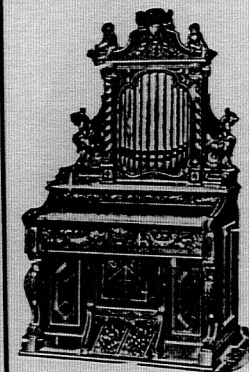

RÓMAI KATHOLIKUS
ELEMI NÉPISKOLA

NÉPISKOLAI GIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, ölmazott acélbádoglemezből, fehérzománc alapfestéssel, tekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonként **10 koronáért** megrendelhetők. ♦♦♦♦

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.,
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 29/B. sz.
Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető. 278-

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok specialis beszerzési forrása Monarchiában.

Elismert elsőrangú műrémek csak a Zimmermann-féle **HARMONIUMOK.**

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

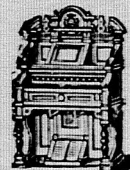
Főtiszt. papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSÓ és TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekké templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanároknak s lelkészeknek különös szavalékengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 93